

Kárpótlás

Kapnak-e kárpótlást azok a második világháborús áldozatok vagy hozzátartozók, akik elmulasztották ezt a határidőn belül kérni?

Június elején Belgrádban a Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztériumban a magyarországi Központi Igazságügyi Hivatal és a Második Világháborús Áldozatok Egyesületeinek Szövetsége együttműködési szerződést írt alá. A dokumentumot dr. Szabó Lajos, a hivatal igazgatója és Dragan Novović, a szövetség titkára hitelesítette. Mi ennek a szerződésnek a lényege, kérdeztük Dragan Novovićtól.

– A szerződés alapján a szövetségünk átveszi mindazokat a teendőket, amelyek a második világháborús áldozatok kártérítésének dokumentációjára vonatkoznak. Mi díjmentesen begyűjtjük, lefordítjuk és Budapestre küldjük mindazokat a dokumentumokat, amelyek bizonyítékként szolgálnak arra vonatkozóan, hogy a kérdéses személyt a második világháborúban a magyar hatóságok politikai okokból kivégezték vagy fogságban tartották. A költségeket a Munkaügyi és Szociálpolitikai Minisztérium támogatásával a szövetségünk fedezi.

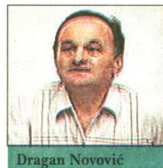
■ **Hány ilyen esetről van tudomása?**

– A Központi Igazságügyi Hivatalhoz kilencven ezer kárpótlási kérelem futott be összesen, ebből mintegy tízezer Szerbiából, pontosabban Vajdaságból. Mindazokat a teendőket, amelyek ezekkel az esetekkel kapcsolatosak az együttműködési szerződés alapján a mi egyesületünk veszi át. Ezentúl egyenrangú partnerként kezelnek

februárban megalakított egy bizottságot, amelynek feladata a háborús károk felbecsülése. Ennek a bizottságnak, amely öt minisztérium képviseléből áll, jómagam is a tagja vagyok. Célunk, hogy ezt a kérdéskört állami szintre emeljük, és ezzel elérjük azt, hogy egyenrangú partnerként kezeljenek azok a kormányok vagy kormányintézmények is, amelyekkel ezen a téren együtt kell működniük.

■ **Említette, hogy bizonyos észrevételei vannak a magyarországi kárpótlási törvényre és magára az eljárásra vonatkozólag. Melyek azok?**

– Néhány ilyen van. Elsőként említem meg a sárvári és a nagykanizsai foglyokkal kapcsolatosat. Ez a két tábor gyakorlatilag koncentrációs tábor volt, és az itt tartott foglyokat a legnehezebb kényszermunkára hajtották. Ennek ellenére Magyarország ezeknek az áldozatoknak nem hajlandó kártérítést fizetni, csak abban az esetben, ha van bizonylatuk arról, hogy kényszermunkát végeztek velük. Er-

Dragan Novović

Magyarország ezeknek az áldozatoknak nem hajlandó kártérítést fizetni, csak abban az esetben, ha van bizonylatuk arról, hogy kényszermunkát végeztek velük. Erről azonban nem adtak ki bizonylatot annak idején.

minket, meghallgatják észrevételeinket.

■ **A kárpótlási törvényben határidőhöz kötöttek a kérelmek átadását.**

– Igen, ez a határidő 2006-ban lejárt. Mi tehát csak azokkal az esetekkel foglalkozhatunk, amelyek a határidő lejárta előtt kérelmeztek. Aki ma szeretné átadni a kérelmet, ezt nem teheti meg, de szövetségünk azokra is gondol, akik ezt a lehetőséget elmulasztották. Folyamatosan nyomást gyakorolunk a kormányunkra azzal a céllal, hogy mi is hoz-

ról azonban nem adtak ki bizonylatot annak idején. A másik észrevételünk az eljárás illetékességére vonatkozik. A magyarországi törvényben az áll, hogy ha valaki elégedetlen a Központi Igazságügyi Hivatal döntésével, akkor ezt megfellebbezheti a Budapesti felsőbb bíróságon. Ezt az eljárást már nem finanszírozzuk, így az érintettek igen magas költségei lesznek, ha erre a lépésre szánja magát. Magyarország és Jugoszlávia 1968-ban aláírt egy ma is érvényben levő jogsegélynyújtási szerződést,

Sárvár. Az egykori foglyotábor lakóinak jár a kártérítés

amely alapján ezeket az ügyeket a mi bíróságaink is elvégezhetnék. Még hozzá a községi bíróságok, így az érintettek költségei sokkal kisebbek lennének. Azt is elmondtuk, amikor a magyarországi küldöttség itt járt, hogy szeretnénk, ha Magyarország is fedezné a költségeink egy részét. Azt mondták, hogy erre nincs ke-

ret. Ebben nem vagyok egészen biztos, ugyanis értesüléseim szerint ugyanebben az ügyben a zsidók számára a magyar kormány jóváhagyott ilyen célokra pénzt. De ne csak rosszat mondjak! A jó hír az, hogy Magyarország nem kéri többé az állampolgárságról szóló bizonylatot. Tehát nem kell az itteni embereknek bizonyítaniuk azt, hogy magyar állampolgár volt az áldozat, amikor áldozatul esett vagy foglyotáborba került.

■ **Ha jól tudom, Németország kárpótolta már az áldozatait.**

– Igen, de a pénz nem jutott el az érintettekhez. A törvény lehetőséget adna arra, hogy egy alapot hozzunk létre, amelyből kifizethetnénk minden második világháborús áldozatnak vagy hozzátartozójának a kárpótlást.

■ **Honnan lesz ennek az alapnak erre pénze?**

– Egyrészt az államkasszából, másrészt pedig külföldről. Németországból például már jelezték, hogy egy ilyen alapnak hajlandók volnának adni pénzt annak ellenére, hogy a kárpótlásra egy garast sem fizetnek már. Egyébként kormányunk ezzel a kérdéssel egyre komolyabban foglalkozik. Idén

■ **Azt mondta, hogy körülbelül tízezer vajdasági kárpótlási igénylés van a magyarországi Központi Igazságügyi Hivatalnál. Ebből hány esetben született meg már a döntés?**

– Mintegy kétezerben.

■ **És a többi károsultnak meddig kell még várnia?**

– Becslésem szerint minden egyes kárpótlási kérvényt a jövő év végéig elbírálnak.

A kárpótlás ügyében a következő két telefonszámon lehet érdeklődni: 011/26-29-059 és 011/32-87-803.

■ **NÉMETH Zoltán**